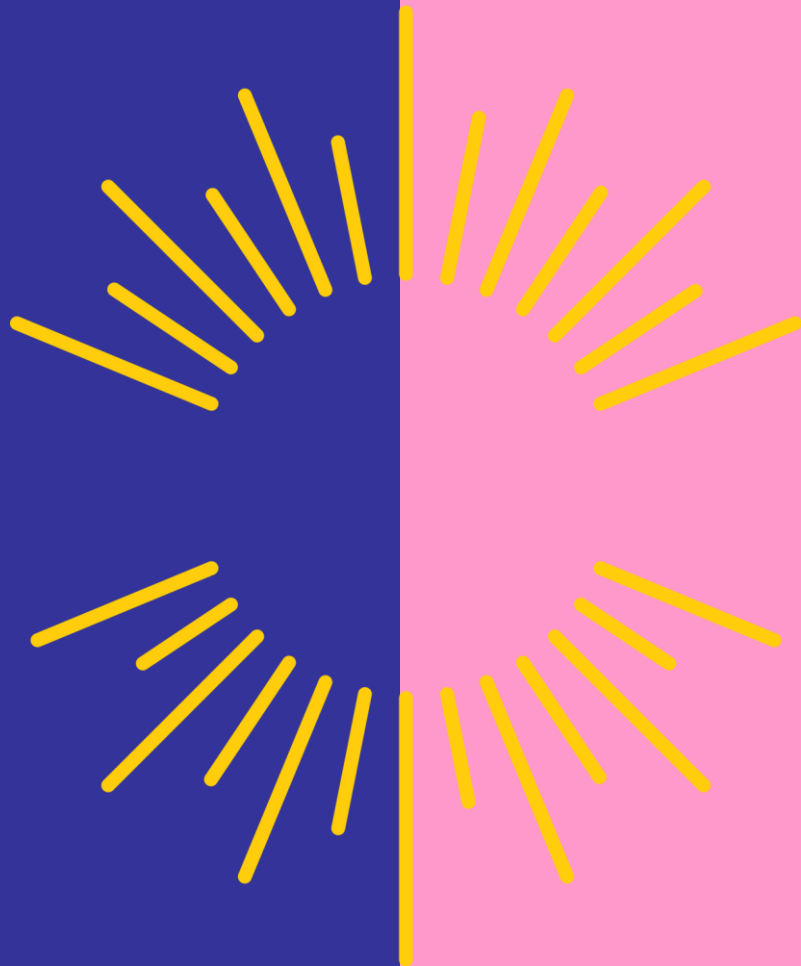

Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma 2024-2025

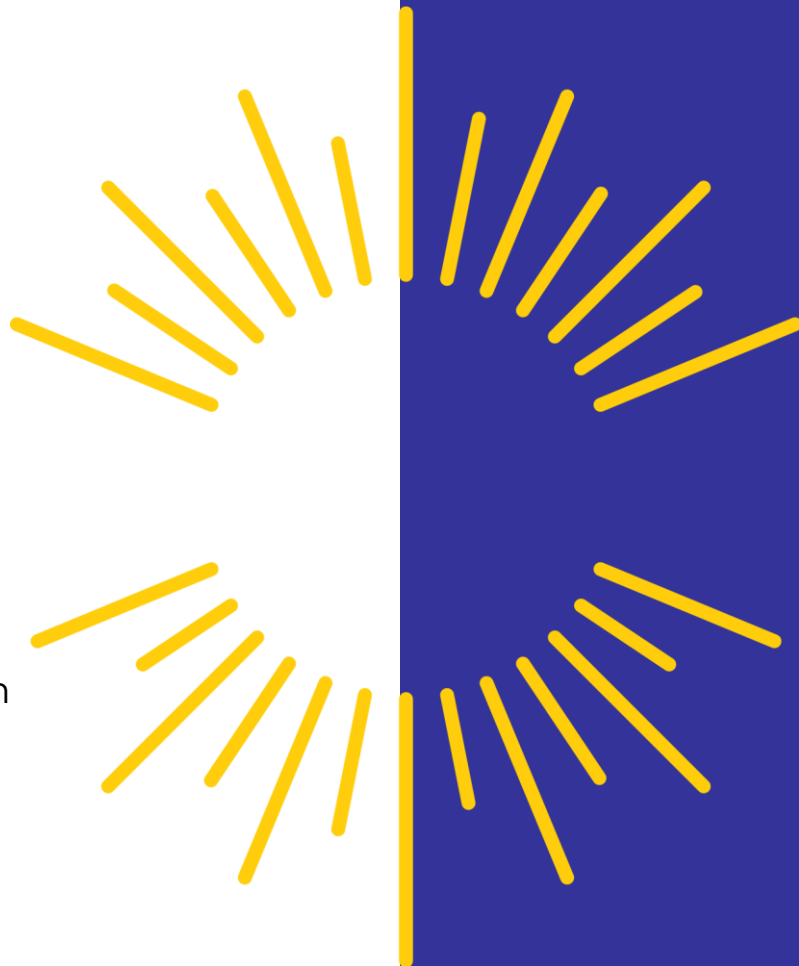
lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin nuorisovaltuusto
Lapin perusturvalautakunta
Lapin perusturvalautakunta

Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuuksuunnitelma 2024-2025

Alueellinen hyvinvointi- ja
turvallisuuksuunnitelma 2024-2025
kuvaava hyvinvoinnin, terveyden ja arjen
turvallisuuden edistämistä Lapissa.

Suunnitelman tavoitteena on
hyvinvointi- ja terveyserojen
kaventuminen sekä hyvinvoinnin ja arjen
turvallisuuden lisääntyminen Lapissa.
Suunnitelma linjaa ehkäisevää työtä ja
varhaista puuttumista.

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lapin buresveadjuvuolu
Lapin pyereestvaljeemkuavu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on hyvinvointialuestrategian toteuttamisohjelma, joka sisältää useita järjestöyhteistyössä toteutettavia toimenpiteitä

[Lapin hyvinvointialueen hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus](#)

kattaa yli 100 indikaattoria lappilaisten hyvinvoinnintilasta.

Lapin hyvinvointialueen [hyvinvointisuunnitelma](#), [toimenpidetaulukko](#) ja [tiivistelmä](#) ohjaavat hytetu -työn toteutusta.

HYVINVOINTIALUE

- sosiaalipalvelut
- terveyspalvelut
- pelastuspalvelut

HYTETU-TOIMINTA

KOORDINAATIO

JOHTAMINEN, OHJAUS JA SEURANTA

Hyvinvointi- ja yhdyspintalautakunta

Hytetu-neuvottelukunta

Sisäisen hytetutyön rakenteet

- sote-johtoryhmä
- palvelualueiden johtoryhmät
- hytetu-tiedolla johtamisen työryhmä

Vastuutahot ja vastinparit

- hytetu-koordinaatio
- järjestöyhteistyö
- ehkäisevä päihde- ja väkivaltatyö
- osallisuus
- hytetu-kuntayhteistyö

Teemaverkostot

- hytetu-foorumi
- palvelualueiden hytetu-yhdysheikilöiden verkostot
- mielenterveys-, päihde- ja väkivaltatyön verkosto
- elintapaohjauksen verkosto
- Lapin turvallisuusverkosto

Järjestöyhteistyö

- Lapin maakunnallinen järjestöneuvottelukunta
- Lapin järjestökeskusten verkosto
- tiedontuotannon verkosto
- viestintäverkosto
- työllisyysverkosto
- kokemusosaamisen verkosto

Kunnan hytetu-työryhmä

- paikalliset Laphan asiantuntijat mukana kunnan työryhmissä
- mahdolliset alatyöryhmät

Vastinparit

- hytetu
- järjestöyhteistyö
- ehkäisevä päihde- ja väkivaltatyö
- osallisuus

KUNTA

- koulutus ja varhaiskasvatus
- kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut
- maankäyttö ja kaupunkisuunnittelu

HYVINVOINNIN, TERVEYDEN JA TURVALLISUUDEN EDISTÄMINEN ERI TAHOJEN TOIMINNASSA
Järjestöt, seurakunnat ja muut uskonnolliset yhteisöt, yritykset, oppilaitokset, kansalaisopistot, viranomaiset

	Hyvinvointi ja terveys	Elintavat, työ- ja toimintakyky	Arjen turvallisuus
Lapset ja nuoret 	OMAN TERVEYDENTILAN KOKEMINEN KESKINKERTAISEKSI TAI HUONOKSI • 4. ja 5. luokan oppilaista 13,5 % (11,3*) • 8. ja 9. luokan oppilaista 28,2 % (26,6) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 26,6 % (25,2) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 28,7 % (28,6) KOHTALAINEN TAI VAIKEA AHDISTUNEISUUS • 8. ja 9. luokan oppilaista 22,1 % (21,4) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 21,7 % (21,1) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 16,4 % (18,0) SEKSUAALITERVEYS • raskaudenkeskeytykset alle 20-vuotiailla 9,4 / 1000 15-19-vuotiaista (5,8 / 1000)	YLIPAINO • 8. ja 9. luokkalaisista 20,6 % (17,4) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 21,7 % (17,1) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 28,9 % (26,9) HEIKKO FYYSINEN TOIMINTAKYKY • 5. luokkalaisista 40,6 % (37,0) • 8. luokkalaisista 47,7 % (40,1) HUOLTA HERÄTTÄVÄVÄÄ PÄIHTEIDEN SEKÄ TUPAKAN- JA NIKOTIINI-TUOTTEIDEN KÄYTTÖÄ SEKÄ RAHAPELAAMISTA • 8. ja 9. luokkalaisista 7,5 % (7,7) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 5,4 % (7,2) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 18,6 % (18,2)	KOULUKIUSATTUNA VÄHINTÄÄN KERRAN VIIKOSSA • 8. ja 9. luokan oppilaista 8,4 % (7,9) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 1,7 % (1,7) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 2,6 % (4,0) KOKENUT FYYSISTÄ UHKAA VUODEN AIKANA • 8. ja 9. luokan oppilaista 18,3 % (17,5) • lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 9,8 % (10,3) • ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista 13 % (14, 1)

	Hyvinvointi ja terveys	Elintavat, työ- ja toimintakyky	Arjen turvallisuus
Työikäiset	KOKEE TERVEYTENSÄ KESKITASOISEKSI TAI SITÄ HEIKOMMAKSI • 20 vuotta täyttäneistä 38,9 % (36,8*) PSYKKISESTI MERKITTÄVÄSTI KUORMITTUNEET • 20-64-vuotiaista 19,7 % (19,3) SEKSUAALITERVEYS • klamydiainfektioita 345/100 000 asukasta (313/100 000)	TYÖKYKYNsä HEIKENTYNEEKSI ARVIOIVAT • 20-64-vuotiaista 26,6 % (27,4) EI USKO JAKSANVANSa TYÖSKENNELLÄ VANHUUSELÄKEIKÄÄN ASTI • 20-64-vuotiaista 31,8 % (26,5) LIIAN VÄHÄN LIIKKUVAT • 20 vuotta täyttäneistä noin 62 %	PÄIVITTÄISEN ELÄMÄNSÄ TURVATTOMAKSI KOKEVAT • 20-64-vuotiaista 5,7 % (4,1) KOTI- JA VAPAA-AJAN TAPATURMAT • koko väestön osalta koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot 160,3 / 10 000 asukasta (137,8 / 10 000)

	Hyvinvointi ja terveys	Elintavat, työ- ja toimintakyky	Arjen turvallisuus
Ikääntyneet 	KOKEE TERVEYTENSÄ KESKITASOISEKSI TAI HEIKOMMAKSI • 65 vuotta täyttäneistä 45,3 % (46,8*) • 75 vuotta täyttäneistä 54,6 % (54,3) ITSESTÄ HUOLEHTIMISESSA VÄHINTÄÄN SUURIA VAIKEUKSIA KOKEVAT • 75 vuotta täyttäneistä 9,3 % (8,0) YKSINÄISEKSI ITSENSÄ KOKEVAT • 65 vuotta täyttäneistä 11,5 % (9,9) • 75 vuotta täyttäneistä 13,2 % (12,0)	500 METRIN MATKAN KÄVELEMISESSÄ SUURIA VAIKEUKSIA • 65 vuotta täyttäneistä 14,6 % (17,3) ALKOHOLIA LIIKAA KÄYTTÄVÄT • 65 vuotta täyttäneistä 32,1 % (32,0) • 75 vuotta täyttäneistä 16,1 % (19,6) PÄIVITTÄIN TUPAKOIVAT • 65 vuotta täyttäneistä 7,2 % (6,2)	PÄIVITTÄISEN ELÄMÄNSÄ TURVATTOMAKSI KOKEVAT • 65 vuotta täyttäneistä 3,5 % (4,6) APUA RIITTÄMÄTTÖMÄSTI SAAVIEN OSUUS VÄESTÖSTÄ • 65 vuotta täyttäneistä 7,4 % (7,6) • 75 vuotta täyttäneistä 8,8 % (10,4) LONKKAMURTUMAT • 65 vuotta täyttäneillä 0,8 % vastaavan ikäisestä väestöstä (0,7)

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämisen painopisteet 2024-2025

Tuetaan lasten ja nuorten mielen hyvinvointia

Raskauden keskeytysten ja seksitautien vähentyminen

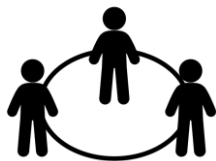
Edistetään työikäisten työ- ja toimintakykyä ehkäisemällä ylipainoa ja terveyshaittojen syntymistä

Tuetaan ikääntyneiden yhteisöllisyyttä ja osallisuutta

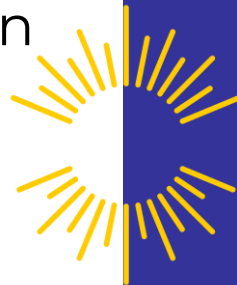
Kodin turvallisuuden parantaminen ja vapaa-ajan tapaturmien vähentäminen

Ehkäisevää päihdetyötä tehostetaan monitoimijaisella yhteistyöllä

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämiseksi on käytössä toimivat yhteistyörakenteet

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistäminen edellyttää eri väestöryhmien, kieli- ja kulttuuritaustojen sekä erityistarpeiden huomioimista, jotta yhdenvertaisuus ja tasa-arvoiset mahdollisuudet toteutuvat. Ohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä erityisryhmät on huomioitu läpileikkaavasti.

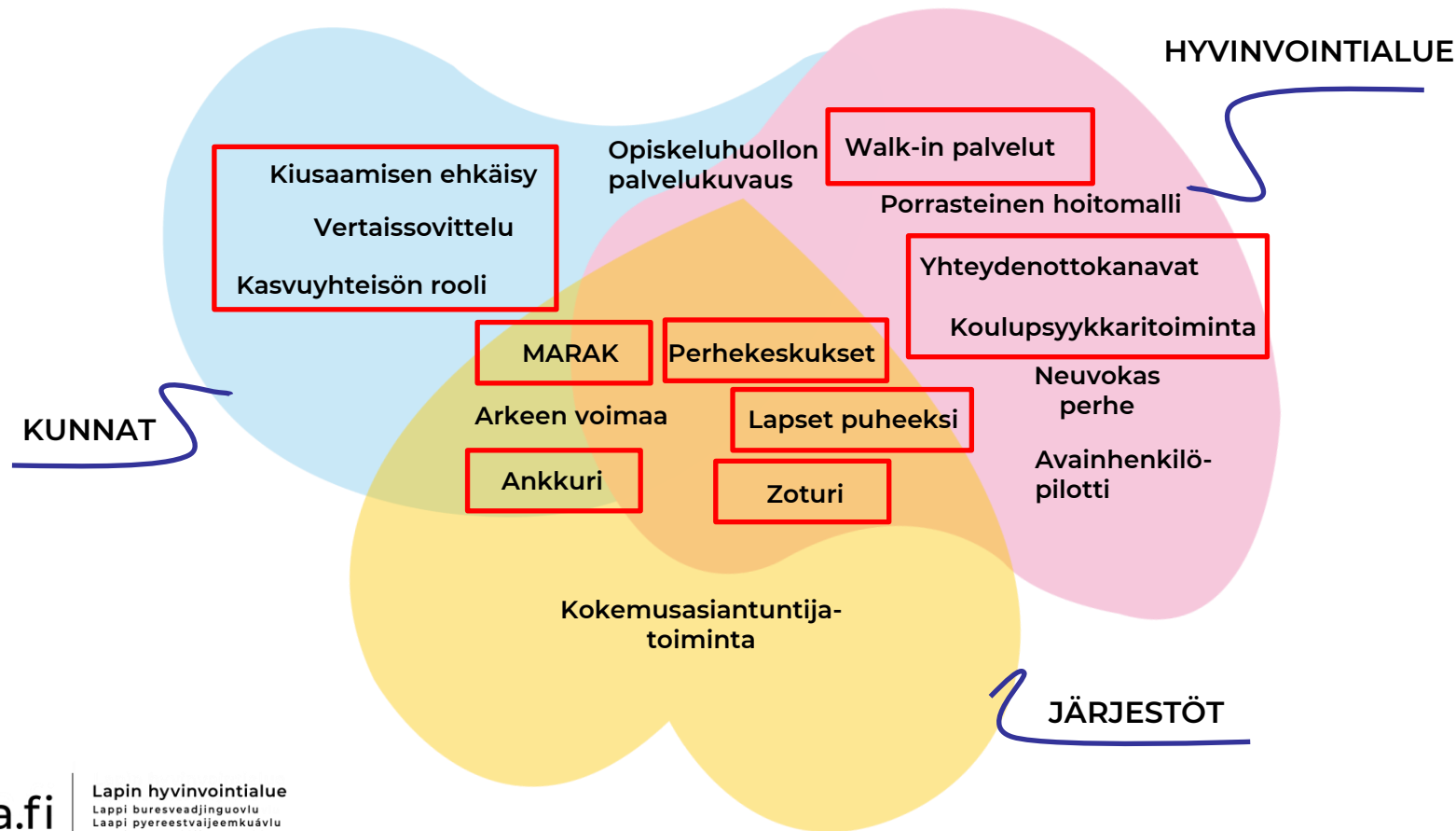

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjuvuolu
Laapil pyereestvaljeemkuavlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'vdd

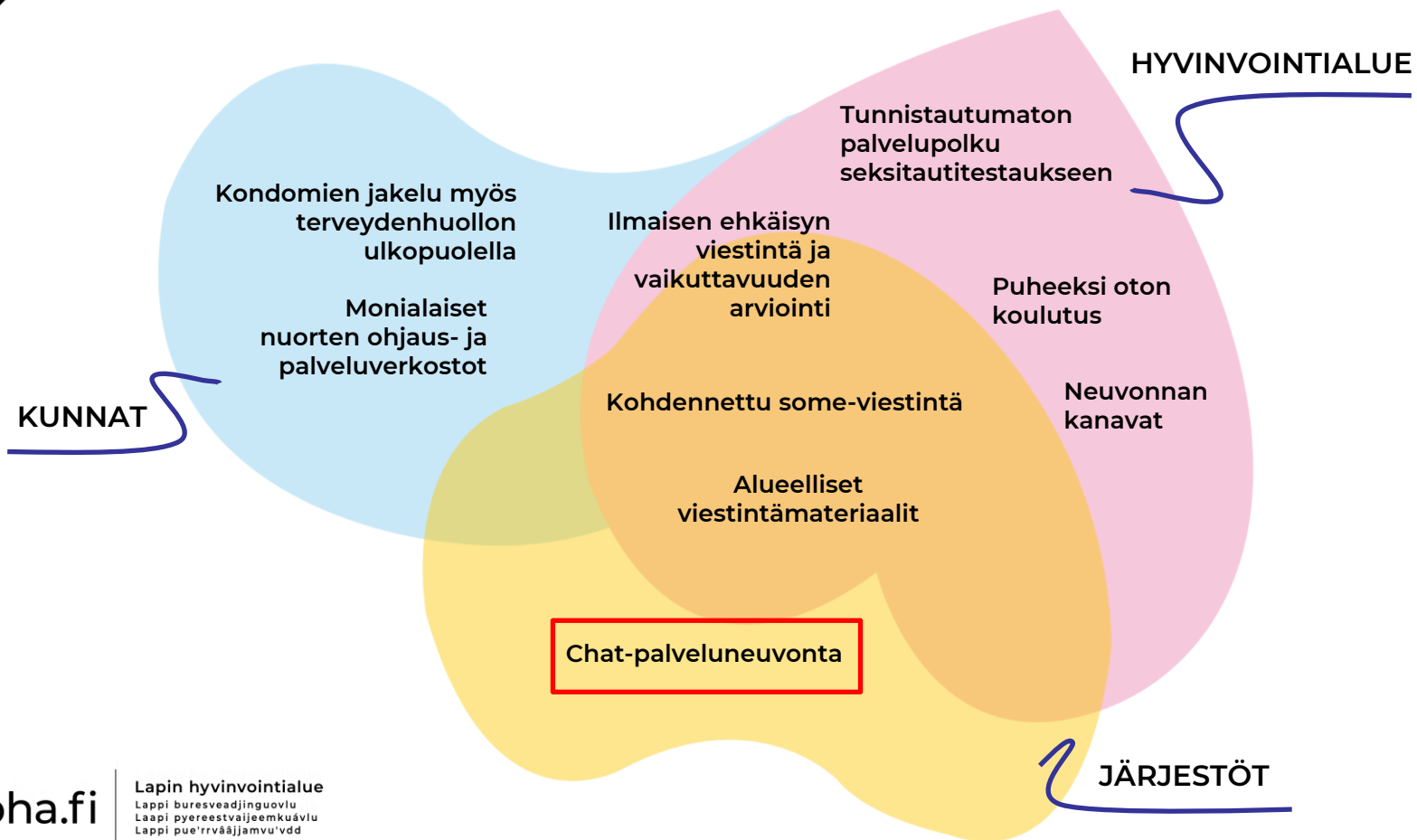

Tuetaan lasten ja nuorten mielen hyvinvointia

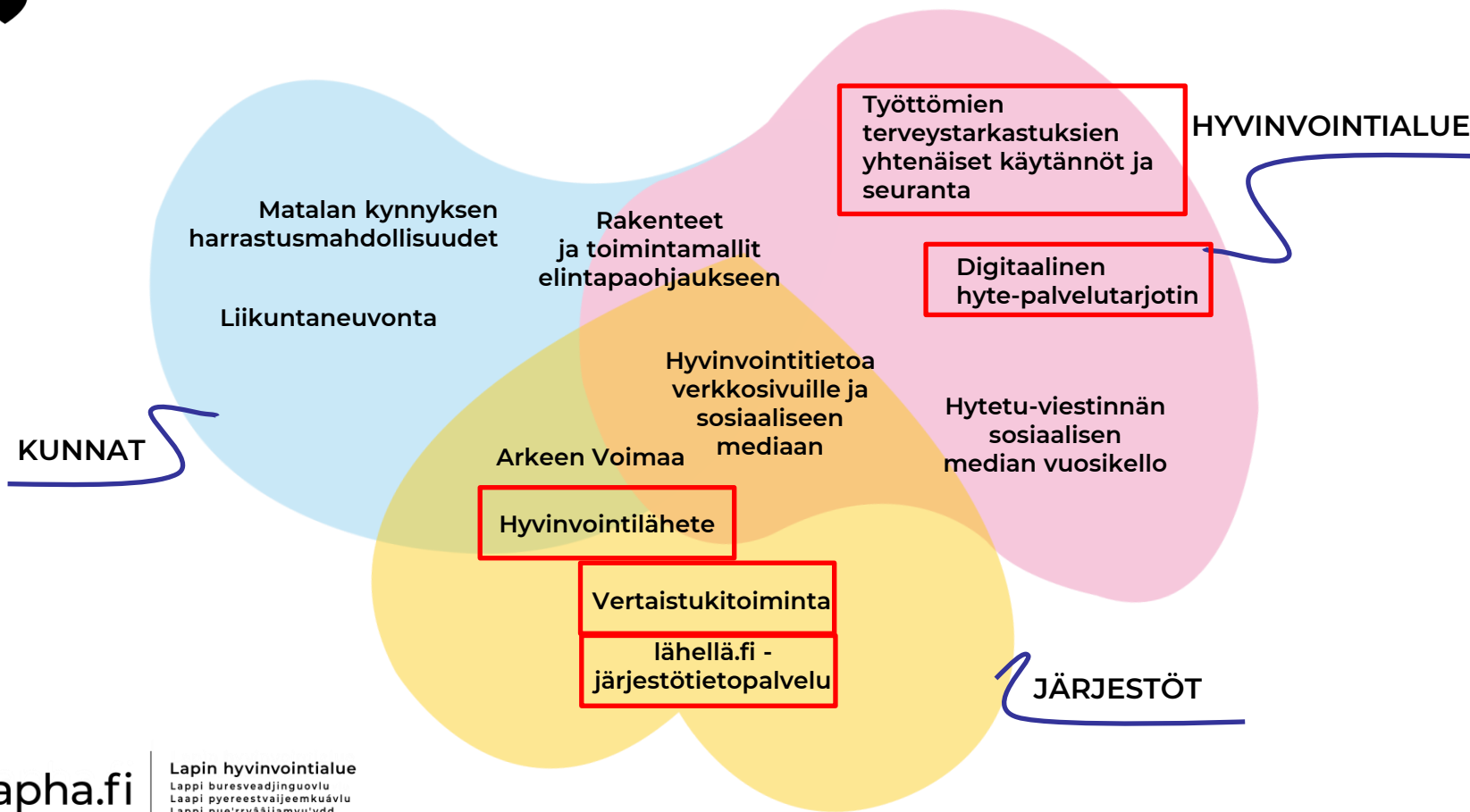

Raskauden keskeytysten ja seksitautien vähentyminen

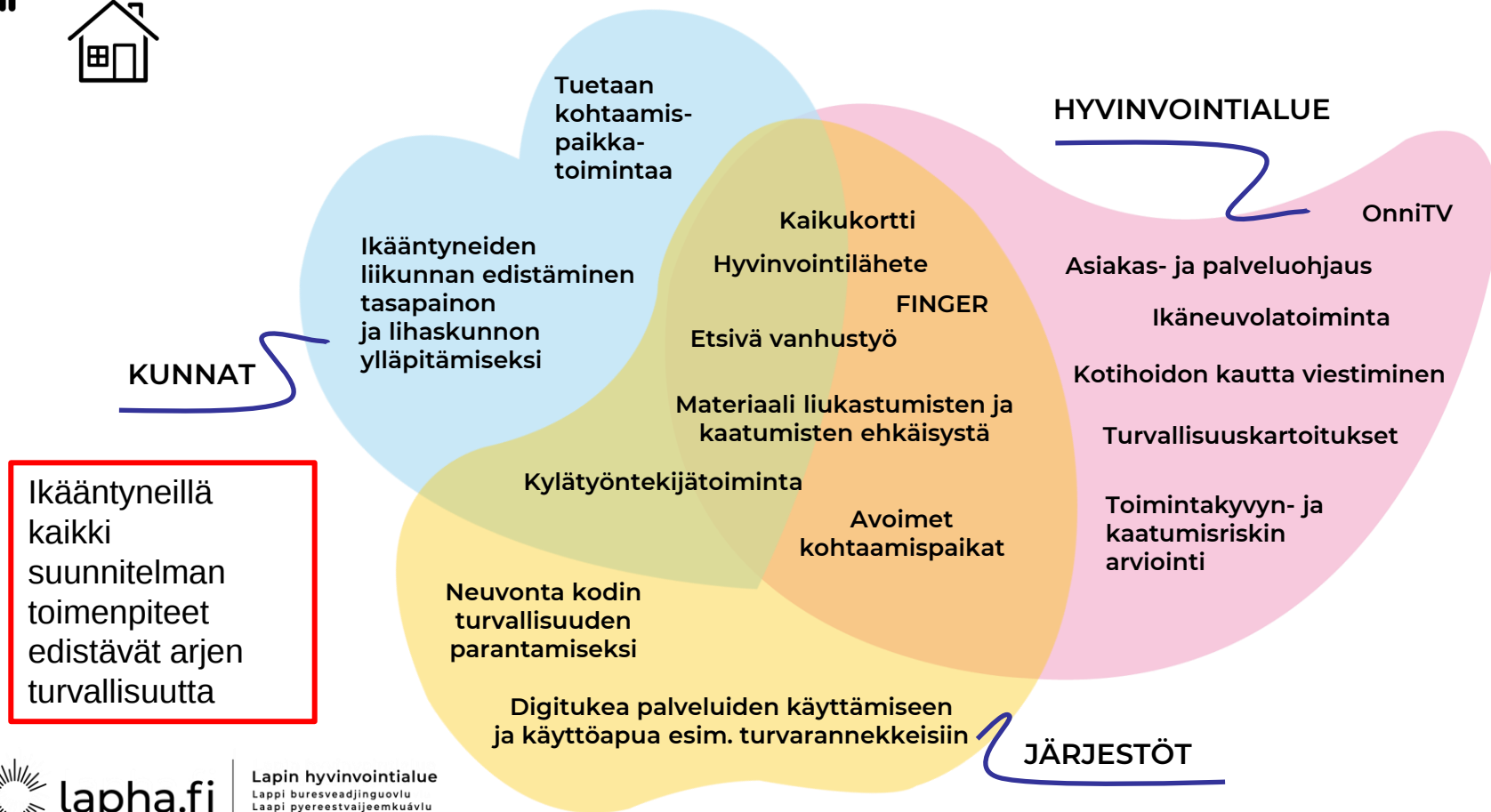

Edistetään työikäisten työ- ja toimintakykyä

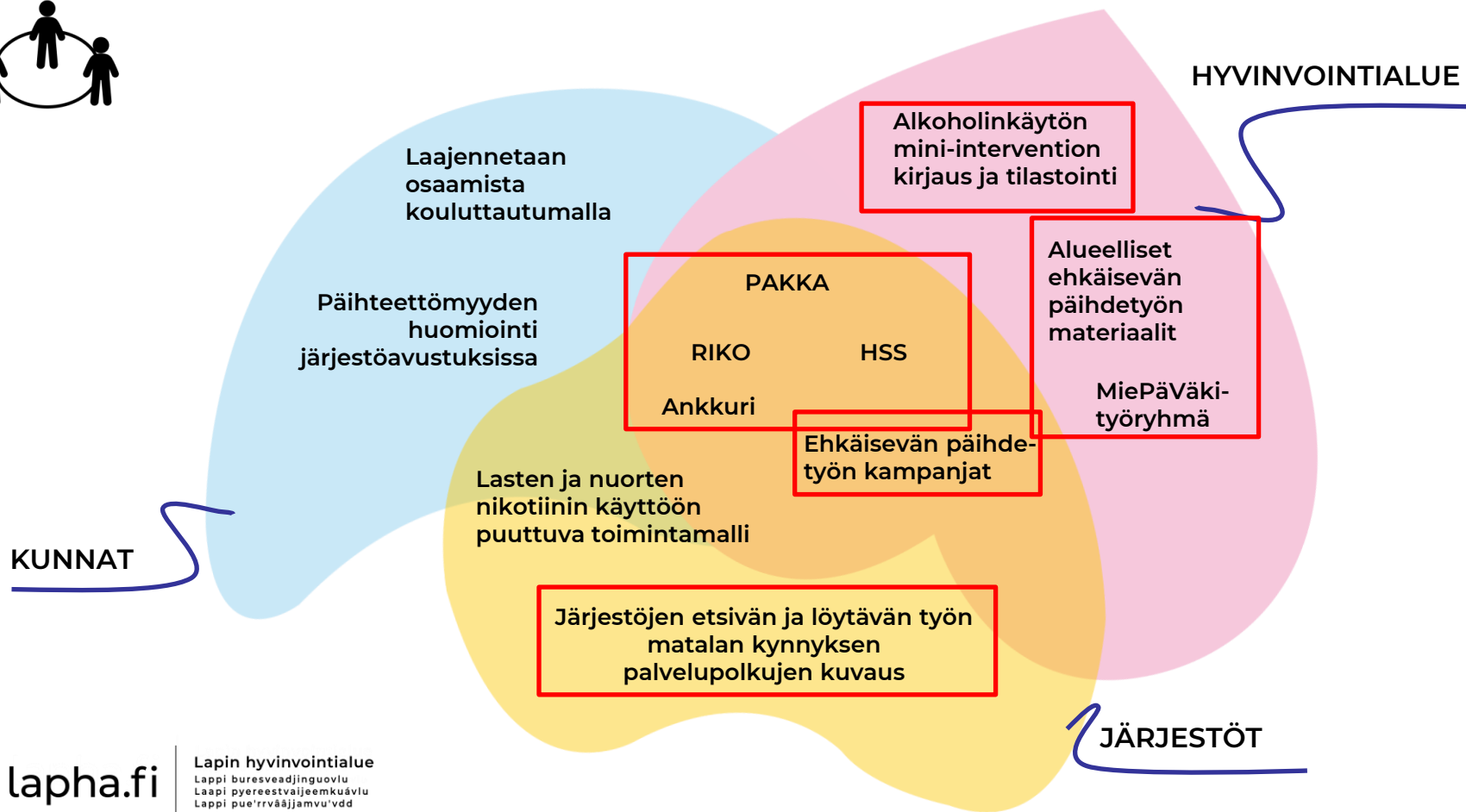
Ikääntyneiden osallisuus ja arjen turvallisuuden parantaminen

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lapin buresveadjinguovlu
Lapin pyereestváijeemkuávlu
Lapin pue'rrvääjjamvu'dd

Ehkäisevää päihdetyötä tehostetaan monitoimijaisella yhteistyöllä

Hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden yhteistyörakenteet

